

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK rendeletnek megfelelően

1. Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

A készítmény kereskedelmi neve: **FERTIX**

Alkalmazás: fertőtlenítés; fertőtlenítőszer, biocid termék

Hatóanyag: nátrium-hipoklorit

A nátrium-hipoklorit szerepel a 1451/2007/EK – a *biocid termékek forgalomba hozataláról szóló 98/8/EK irányelv 16. cikk (2) bekezdésében említett 10 éves munkaprogram második szakaszáról* – rendelet II. mellékletében, 1., 2., 3., 4., 5., 6., 11. és 12. terméktípusokban a felülvizsgálati programba felvett hatóanyagok között.

Gyártó/Forgalmazó: **Well Done St. Moritz Kft.**

Cím: 2900 Komárom, Mártírok út 92.

Telefon: (36) 34 340 312, Fax: (36) 34 540 129

E-mail: welldone@t-online.hu

Honlap: www.welldone.eu

Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): (1) 476-6464, 06 (80) 20 11 99

2. A veszélyek azonosítása

A vonatkozó EU-szabályzás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a készítmény veszélyes.

Irritatív

EK-veszélyjel: Xi Irritatív

A készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

R 31 Savval érintkezve mérgező gázok képződnek

R 36/38 Szem- és bőrirritáló hatású

Fizikai-kémiai veszély: A készítmény nem tűzveszélyes, aktív klórtartalma miatt savakkal reakcióba lép, mérgező klórgáz képződik.

Egészségkárosító veszély: A termék irritálja a szemet és a bőrt.

Környezetkárosító veszély: Előírás- és rendeltetésszerű használat, tárolás és hulladékkezelés esetén nem károsítja a környezetet.

3. Összetétel/tájékoztató az alkotórészekről

Veszélyes komponensek	Koncentráció	Veszélyjel, R-mondatok
Nátrium-hidroxid CAS-szám: 1310-73-2 EK-szám: 215-185-5	<1%	C, R 35
Nátrium-hipoklorit CAS-szám: 7681-52-9 EK-szám: 231-668-3	<6%	Xi, R 31-34-50
Alkil(C ₁₂₋₁₈)-dimetilamin-N-oxid CAS-szám: 68955-55-5 EK-szám: 273-218-2	< 2,5%	Xi, N, R 38-41-50*(gyártói besorolás)

* Nem osztályozott anyag lásd: a 67/548/EGK irányelv I. számú melléklete, ill. a 3/2006. (I. 26.) EüM rendelet

A készítmény egyéb komponensei nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyjelek és az R-mondatok a tiszta komponensekre vonatkoznak, a készítmény veszélyesség szerinti besorolását a 2. és a 15. pont adja meg. Az R-mondatok teljes szövegét lásd a 16. pontban.

4. Elsősegélynyújtási intézkedések

Általános tudnivalók: A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad! Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Belélegzés esetén: A sérültet azonnal friss levegőre kell vinni, nyugalomba kell helyezni, szoros ruhadarabjait meg kell lazítani, óvni kell a lehűléstől. Légzési nehézség kialakulása esetén azonnal hívjunk orvost.

Bőrrel való érintkezés esetén: Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal el kell távolítani. Az érintett bőrfelületet folyóvízzel alaposan le kell mosni. Tartós irritáció esetén forduljunk orvoshoz.

Szembe kerülése esetén: Legalább 10 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjszélek széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Tartós irritáció esetén a sérültet szakorvoshoz kell vinni.

Lenyelés esetén: Ha a sérült eszméleténél van, akkor a száját óvatosan öblítse ki vízzel, majd itassunk vele sok vizet. Ne hánytassunk! Azonnal hívjunk orvost. A címkét mutassuk meg az orvosnak.

5. Tűzvédelmi intézkedések

A készítmény nem tűzveszélyes, vizes oldat, hő hatására bomlik. Tűz esetén a tárolóedényeket vízpermettel célszerű hűteni.

Megfelelő oltóanyag: a környezetben égő anyagok alapján kell meghatározni

Veszélyes égéstermékek: szén-monoxid, szén-dioxid, nitrogén-oxidok, sósav, klór és egyéb klórtartalmú vegyületek

Tűz esetén használatos védőeszközök: a 8. pontban előírtakon felül a környezet levegőjétől független légzőkészülék

A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el. Az oltóvizet csatornába, élővizekbe, talajba engedni tilos.

6. Intézkedések véletlenszerű kibocsátás esetén

Személyekre vonatkozó óvintézkedések: Egyéni védőfelszerelés szükséges, lásd a 8. pontot.

Kiömlés esetén: Biztosítsunk megfelelő szellőzést, zárt helyiségben azonnal nyissunk ablakot! Nagy mennyiségű kiömlött tömény terméket inert, folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, vermikulit, föld) kell befedni, felitatni és zárt tartályban tárolni, és a helyi előírásoknak megfelelően megsemmisíteni. A maradékot bő vizes felmosással lehet feltakarítani, sok vízzel kell öblíteni. Ügyeljünk a csúszásveszélyre! Kis mennyiségű kiömlött termék sok vízzel leöblítve a csatornába kerülhet.

Környezetvédelmi óvintézkedések: A kiömlött anyagot a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos! A hulladékkezelés, a megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

7. Kezelés és tárolás

Kezelés: A készítmény gőzeit, permetét belélegezni nem szabad, bőrrel való érintkezését és a szembejutását el kell kerülni. Savas tisztítószerekkel együtt tilos használni! A készítménnyel megfelelően szellőző helyen dolgozzunk, lásd még a 8. pontot.

Tárolás: A készítményt hűvös, napfénytől védett helyen, hőforrástól és savaktól távol, eredeti, bontatlan csomagolásban, jól lezárva, élelmiszerektől, élvezeti cikkektől elkülönítve kell tárolni. Gyermekek, házi- és haszonállatok ne férhessenek a készítményhez! A tárolóedényzetet nem szabad teljesen megtölteni. Fény, hő hatására és hosszabb időtartamú tárolás során a hipoklorit-oldatok bomlanak.

8. Az expozíció korlátozása és ellenőrzése/személyi védőfelszerelések

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Védőfelszerelések, szemmosópohár, mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben és befejezése után alapos kézmosás szükséges.

Személyi védőfelszerelések:

- **Légzésvédelem:** nem szükséges. Nem megfelelő szellőzés esetén, szűk térben, illetve szórással történő alkalmazás esetén a készítmény lúgos kémhatású permete ellen légzésvédő szükséges.
- **Szemvédelem:** Ha a szembefröccsenés veszélye fennáll védőszemüveg használata szükséges, például nagy mennyiségek áttöltésénél.
- **Kézvédelem:** kémiai anyagoknak ellenálló védőkesztyű (nitrilgumi, butilgumi, MSZ EN 374)

Foglalkozási expozíciós határérték (munkahelyi levegőben megengedett határérték):

Nátrium-hidroxid: ÁK: 2 mg/m³; CK: 2 mg/m³ — 58/2007. (XII.22.) EüM-SZMM

A nátrium-hipoklorit oldatból sav vagy hő hatására klórgáz fejlődhet:

Klórgáz: ÁK: 1,5 mg/m³; CK: 1,5 mg/m³ — 58/2007. (XII.22.) EüM-SZMM

ÁK: A munkahely levegőjében egy műszakra megengedett átlagkoncentráció, amely az egészségére nem fejt ki káros hatást.

CK: Megengedett csúcskoncentráció, rövid ideig megengedhető legnagyobb levegőszennyezettség egy műszakon belül.

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Halmazállapot:	folyadék, áttetsző
Szín:	színtelen
Szag:	citrus/citrom
Aktív klórtartalom:	kb. 5%
Sűrűség:	1,08 ± 0,08 g/cm ³ , 20°C-on
pH:	12,2 ± 0,30 (1%-os desztillált vizes oldat 25°C-on)
Oldhatóság vízben:	korlátlan

10. Stabilitás és reakciókészség

Közönséges körülmények (szokásos hőmérséklet- és nyomásviszonyok) között a készítmény stabil. A készítmény erős oxidálószer, reakcióba lép redukáló anyagokkal.

Elkerülendő anyagok: savak, redukáló anyagok, más tisztítószer

Elkerülendő körülmények: hő, fény

A készítmény savakkal klórgázt fejleszt, tömény oldata alumíniummal, cinkkel hidrogént fejleszthet, ami robbanásveszélyes. A hipoklorit- oldatok hő, fény hatására elbomlanak mérgező és maró hatású gázok fejlődése közben.

Veszélyes bomlástermékek: klór, sósavgáz

11. Toxikológiai információk

A termék toxikológiai megítélése kizárólag a komponensekre vonatkozó toxikológiai adatok alapján, besorolása a 1999/45/EK irányelv, valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet alapján történt. A termék toxikológiai sajátosságai erősen lúgos kémhatása, aktív klórtartalma következményei.

A készítmény expozíciójának hatásai:

Lenyelés: Nyálkahártya, ill. gyomor-bélrendszer irritációját okozhatja.

Belégzés: Gőzeinek, permetének belégzése irritálja légutakat, bőrre, szembe kerülve irritációt okozhat.

Szem: Erősen irritálja a szemet.

Bőr: Irritál.

A készítmény gyakorlatilag allergén illatanyag-mentes, nem tartalmaz 0,01%-nál nagyobb mennyiségben allergén illatanyagot.

12. Ökológiai információk

A készítménnyel célzott ökotoxikológiai vizsgálatokat nem végeztek. A készítményt tömény formában nem szabad a közművek szennyvízcsatornáiba, valamint a természetes felszíni vizekbe és a talajvízbe juttatni. A készítmény aktív klórtartalma miatt veszélyes lehet a vízi élőlényekre.

A készítményt, fel nem használt maradékait hígítás, illetve kezelés nélkül közcsatornába juttatni sem szabad. Ha hígított formában a szennyvízcsatornába vezetik, az erre vonatkozó helyi előírások (pl.: pH-érték) követendők.

13. Ártalmatlanítási útmutató

A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján:

EWC-kód: 06 02 05 vagy 20 01 29 veszélyes hulladék

Nagyobb mennyiségek megsemmisítése veszélyes hulladékok megsemmisítésére szakosodott megfelelő engedéllyel rendelkező cég végezze.

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint veszélyes áru. Szárazföldi szállítás ADR/RID:

- Osztály: 8 Szám/betű: 61 c
- Veszélyszám: 80
- UN szám: 1791
- Az áru megjelölése: hipoklorit oldat

15. Szabályozási információk

A biztonsági adatlap a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. számú törvény, és az annak végrehajtásáról szóló 44/2000. (XII.27.) EüM számú rendelet és módosításai alapján készült, megfelel a 1907/2006/EK rendelet előírásainak.

Xi

Irritativ

EK-veszélyjel: Xi Irritativ

A készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

- R 31 Savval érintkezve mérgező gázok képződnek
R 36/38 Szem- és bőrizgató hatású

A készítmény biztonságos használatára utaló S-mondatok:

- S 1/2 Elzárva és gyermekek számára hozzáférhetetlen helyen tartandó
S 24/25 Kerülni kell a bőrrel való érintkezést és a szembejutást
S 26 Ha szembe jut, bő vízzel azonnal ki kell mosni és orvoshoz kell fordulni
S 28 Ha az anyag a bőrre kerül, vízzel bőven azonnal le kell mosni
S 37 Megfelelő védőkesztyűt kell viselni
S 45 Baleset vagy rosszullét esetén orvost kell hívni, ha lehetséges a címkét meg kell mutatni
S 50 Savval nem keverhető

Figyelem! Ne használjuk más termékkel kombináltan, mert veszélyes gázok (klór) szabadulhatnak fel.

A csomagolásra/feliratozóra, címkézésre vonatkozó előírásokat a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet, a 38/2003 (VII.7.) ESzCSM-FVM-KvVM együttes rendelet 20. §-a, valamint 648/2004/EK rendelet VII. melléklete tartalmazza.

16. Egyéb információk

A fenti információk jelen tudásunkon alapulnak, a termék szállított állapotára vonatkoznak.

A biztonsági adatlap csak a biztonsági követelmények szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt. A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, illetve hisszük.

A felhasználó saját felelősségére dönt az említett információk alkalmazásáról és a termék felhasználásáról.

A 3. pontban felsorolt R-mondatok:

- R 31 Savval érintkezve mérgező gázok képződnek
- R 34 Égési sérülést okoz
- R 35 Súlyos égési sérülést okoz
- R 38 Bőrizgató hatású
- R 41 Súlyos szemkárosodást okozhat
- R 50 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre

A készítmény besorolását a 15. pont tartalmazza.

Vonatkozó magyar törvények és rendeletek

- Biocid rendelet: 21/2008. (V.22.) EüM-FVM-KvVM együttes rendelettel módosított 38/2003. (VII.7.) ESzCsSM-FVM-KvVM együttes rendelet;
- Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvény, a 2004. évi XI. törvény és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről;
- Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 38/2008. (X.3.) EüM rendelet, az 52/2007. (XI.30.) EüM rendelet, a 26/2007. (VI.7.) EüM rendelet, a 33/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet és a 30/2003. (V.21.) EüM rendelet a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról; az 58/2007. (XII. 22.) EüM-SzMM rendelet, 13/2002. (XI.28.) ESzCsM-FMM rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM-SZCSM rendelet módosításáról;
- Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól;
- Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II. 22.) ÖTM rendelet;
- Egyéb: 648/2004/EK rendelet a mosó- és tisztítószerekről és módosítása a 907/2006/EK rendelet.

Budapest, 2008. október 27.